

حوزه جدید مطالعاتی الهیات تحلیلی

الهیات تحلیلی حوزه مطالعاتی جدیدی است که با روش تحلیلی به سراغ موضوعات الهیاتی می‌رود. فلسفه تحلیلی (Analytic philosophy) فلسفه آکادمیک حاکم بر دانشگاه‌های کشورهای انگلیسی‌زبان (آنگلو-ساکسون) است.

الهیات تحلیلی حوزه مطالعاتی جدیدی است که با روش تحلیلی به سراغ موضوعات الهیاتی می‌رود. فلسفه تحلیلی (Analytic philosophy) فلسفه آکادمیک حاکم بر دانشگاه‌های کشورهای انگلیسی‌زبان (آنگلو-ساکسون) است. فلسفه تحلیلی را در مقابل فلسفه قاره‌ای یا فلسفه اروپایی قرار می‌دهند. بنیان‌گذاران اصلی فلسفه تحلیلی، فیلسوفان کمبریج برتراند راسل و جرج ادوارد مور بودند. این دو از ریاضیدان و فیلسوف آلمانی گوتلوب فرگه تأثیر پذیرفته بودند.

این گونه فلسفه بر روشن بودن، بامعنی بودن و ریاضی‌وار بودن جستارهای فلسفی تأکید فراوان دارد.

فیلسوفان تحلیلی قرن ۲۰ توجه خود را در اصل نه بر تصورات موجود در ذهن بلکه بر زبانی که اندیشیدن ذهنی از طریق آن بیان می‌شود معطوف داشته‌اند.

برتراند راسل و جورج ادوارد مور فلسفه تحلیلی را با به کار انداختن منطق جدید - که راسل سهم زیادی در آن داشته است - به عنوان ابزار تحلیل بنیاد نهادند.

منطق و فلسفه زبان از همان ابتدا از بحث‌های محوری فلسفه تحلیلی بودند. چند تفکر از بحث‌های مربوط به زبان و منطق در فلسفه تحلیلی پدید آمد؛ مانند پوزیتیویسم منطقی، تجربه‌گرایی منطقی، اتمیسم منطقی، منطق‌گرایی و فلسفه زبان متعارف.

فلسفه تحلیلی بعدها بحث‌های وسیعی را در این حوزه‌ها مطرح کرد: فلسفه اخلاق (هر و مکی)، فلسفه سیاسی (جان رالز)، زیبایی‌شناسی (ریچارد ولهایم)، فلسفه دین (الوین پلانتینگا)، فلسفه زبان (ساول کریپکی، هیلری پاتنم، کواین)، فلسفه ذهن (جیگون کیم، دیوید چالمرز، هیلاری پاتنم). متافیزیک تحلیلی نیز اخیراً در کارهای فیلسوفانی همچون دیوید لوئیس و پیتیر استراوسن شکل گرفته‌است.

همچنین یکی از حوزه‌های نوظهور از رهگذر گسترش فلسفه تحلیلی حوزه "الهیات تحلیلی" است. این حوزه از مناظره میان فیلسوفان و الهی دانان به وجود آمده است.

باید توجه داشت با اینکه فلسفه تحلیلی در جهان انگلیسی زبان در حوزه فلسفه حاکم است ولی الهیات رهیافتهای دیگر بر این جهان مسلط و حاکم است.

ممکن است برخی استدلال کنند که الهیات ممکن است از رهگذر فلسفه قاره‌ای به بیراهه برود. این عده معتقد هستند که باید الهیات راه دیگری را طی کند و باید فلسفه تحلیلی بر حوزه الهیات ورود پیدا کند. این عده اعتقاد دارند که الهیات توسط فلسفه قاره‌ای در اختیار گرفته شده است.

تغییر متدولوژیک میان الهیات سیستماتیک و فیلسوفان تحلیلی دین در حال حاضر به مرحله‌ای از بلوغ رسیده که بتوان آنها را تحلیل کرد.

در کتابی که انتشارات آکسفورد با عنوان "فلسفه تحلیلی" با گردآوری "الیور کریسپ" و "مایکل ری" منتشر شده این موضوع مورد توجه قرار گرفته است.

بحث اصلی این کتاب این است که روش فلسفه تحلیلی برای مطالعه و بررسی موضوعات الهیاتی چه فواید و دستاوردهایی دارد.